

Shanty (ies) in Nederland

Haallijntje, Boeilijntje

Haallijntje Boelijntje(Haalliedje).

Zeilen en zingen.

Tijdens het werk aan boord van de grote zeilschepen werden vaak liedjes gezongen, dat maakte het werk makkelijker en leuker! Deze werklidjes heten Shanty's.

Shanty's werden in allerlei talen gezongen, in 't Engels, in 't Frans, Duits of Nederlands.

Op de schepen zeiden ze vaak: "Een deuntje erbij werkt even goed als tien man extra".

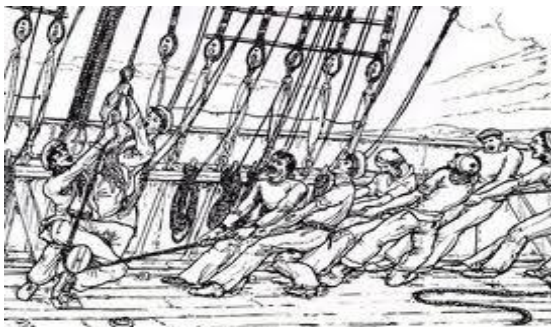
Op elk schip was wel een goede zanger, die shantyman werd genoemd. Hij zong een regel of een heel couplet van 4 regels en de harde werkers zongen dit na.

Deze liederen zorgden ervoor dat het werk in een bepaald ritme gedaan werd, waardoor het werk makkelijker gedaan kon worden.

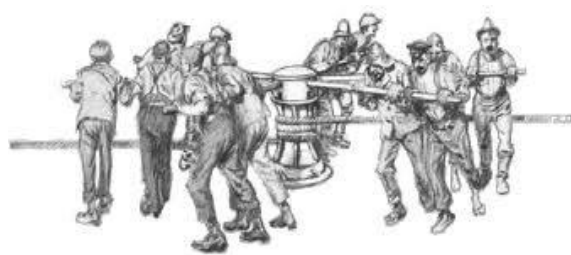
Zo waren er de haalshanty's die de mannen zongen als er aan de touwen getrokken moest worden om het zeil te laten zakken of op te halen. Hierbij werd er hand over hand aan het touw getrokken.

Het ophalen van het anker en de ankerketting werd met de gangspil gedaan.

Het ronddraaien van de gangspil werd door 8 of 12 matrozen gedaan. Deze gangspil of kaapstander rondlopen was zwaar werk en het kostte veel tijd. Het gelijktijdig zingen van liederen maakte het werk een beetje leuker.

Hijsen van de zeilen.

Het ronddraaien van de gangspil.

Dan waren er ook de pompshanty's. De zeilschepen waren gebouwd van hout.

Tussen de planken zaten vaak kieren en daardoor kon water het schip binnen lopen. Ook regenwater liep vaak het ruim van het schip in. Dat lekwater werd uit de schepen gepompt met een pomp waarbij een groot wiel rondgedraaid moest worden of met een pomp waarbij een op en neer gaande beweging gemaakt werd.

Haallijntje boellijntje katrijntje

Traditioneel 1866

G C D G

Haal - lijn - tje, Boel-lijn - tje, Ka - trijn - tje, Am - ster - dam, Rot - ter - dam, Dordt. Zoet

5 G G C D G G C

wa - ter - tje krijg je een schijn - tje, Geen bo - ter - tje in je gort. Haal - lijn - tje

10 C G C D G C C G G D G

boel - lijn - tje Haal - lijn - tje ho, Haal - lijn - tje boel - lijn - tje, Haal - lijn - tje ho.

1. Haallijntje, boellijntje, Katrijntje,
Amsterdam, Rotterdam, Dordt.
Zoet watertje krijg je een schijntje;
geen botertje in je gort.
Refrein:
Haallijntje, boellijntje, haallijntje, ho.
Haallijntje, boellijntje, haallijntje, ho.
2. Heintje, Katrijntje, boellijntje.
Amsterdam, Rotterdam, Dordt.
Jenever krijg je een schijntje,
zout water bij je gort.
Refrein:
3. Haallijntje, boellijntje, Katrijntje.
Amsterdam, Rotterdam, Dordt.
Zout harinkje krijg je er eentje,
een biertje kom ik te kort.
Refrein:
4. Heintje, Katrijntje, boellijntje.
Amsterdam, Rotterdam, Dordt.
Een schipper is een zanger,
geen noot komt hij te kort.
Refrein:
5. Haallijntje, boellijntje, Katrijntje.
Amsterdam, Rotterdam, Dordt.
Wij varen op Dordtse stromen,
geen mens die daarom mort.
Refrein:

Haallijntje, Boelijntje - Opdrachten.

1. Shanty's, de werkliedjes aan boord van de houten zeilschepen werden gezongen in verschillende talen:

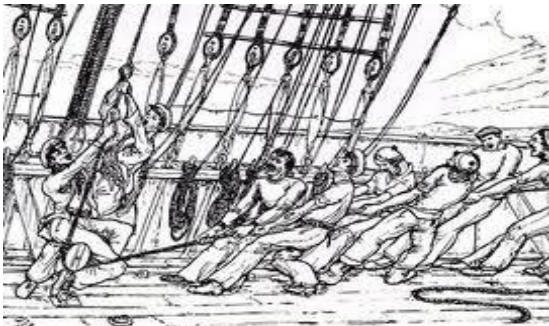
1. _____

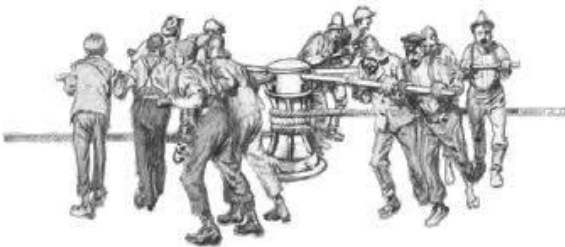
2. _____

3. _____

4. _____

2. Zet eens bij elk plaatje welk werk er gedaan werd:

3. Hoeveel zeelui waren er nodig om de gangspil rond te draaien? _____ of _____